

Naplnění starozákonních proroctví

Texty na tento týden

J 5,17.20.36–40.46.47; J 13,18; J 17,12; Jr 2,13; Za 9,9; J 8,12–30

Základní verš

„Svědectví, které mám já, je větší než Janovo: skutky, jež mi Otec svěřil, abych je vykonal. Tyto skutky, které činím, svědčí o tom, že mě Otec poslal.“ (J 5,36)

V Evangeliu podle Jana můžeme opakovaně vidět popis Ježíšových slov a činů, které potvrdily, že Mesiáš (Kristus) opravdu přišel do Izraele. Ve skutečnosti byl jako jeden z nich – Žid narozený v Betlémě, přesně jak to předpovědělo Písmo.

A přece, jak napsal Jan: „Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal“ (J 1,10).

Byl ve světě, svět vznikl skrze něj, a přece ho svět nepoznal? To je ohromující prohlášení. Ve všech čtyřech evangeliích vidíme, že mnozí lidé Ježíše nepoznali, ačkoli ho na základě všech jeho skutků a znamení poznat mohli. Kromě toho na Mesiáše ukazovalo množství starozákonních proroctví.

Zamysleme se nad tím, proč Ježíše někteří stále odmítali – navzdory mnoha vážným důvodům, které ho potvrzovaly jako Krista. A položme si i otázku, co se můžeme naučit z chyb lidí, kteří v Ježíši Mesiáše nepoznali.

Osnova lekce

Tento týden se podíváme na další způsoby, jakými Jan představil Ježíše jako Mesiáše. Uvidíme, jak o jeho božském poslání svědčily nejen jeho činy, ale také všechna hebrejská Písma, včetně řady proroctví.

- ▶ J 5,17.20.36–38: Svědectví Ježíšových činů (neděle)
- ▶ J 5,39.40.46.47: Svědectví Písem (pondělí)
 - Svědectví konkrétních starozákonních proroctví (úterý, středa)
- ▶ J 8,12–30: Tragické odmítnutí těchto svědectví (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ZNAMENÍ A ZÁZRAKY

¹⁷On však jim odpověděl: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ [...] ²⁰Vždyť Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám činí; a ukáže mu ještě větší skutky, takže užasnete. [...] ³⁶Svědectví, které mám já, je větší než Janovo: skutky, jež mi Otec svěřil, abych je vykonal. Tyto skutky, které činím, svědčí o tom, že mě Otec poslal. ³⁷A sám Otec, který mě poslal, vydal o mně svědectví. Vy jste však nikdy neslyšeli jeho hlas ani jste nespátřili jeho tvář ³⁸a jeho slovo ve vás nezůstává, poněvadž nevěříte tomu, koho on poslal. (J 5,17.20.36–38)

Osobní studium

Kromě konkrétních zázraků, jejichž popisem Jan ukázal na Ježíše jako na Mesiáše, zaznamenal i poměrně obsáhlé diskuze o jeho znameních, skutcích a dívech.

Znamení a zázraky samy o sobě nebyly důkazem Ježíšova mesiášství, protože zázraky konali i mnozí proroci, někdy dokonce i ti falešní. Jan mluvil o znameních nejen proto, aby jejich prostřednictvím poukázal na velkého Dívtvorce. Janem popisovaná znamení měla jedinečným způsobem poukázat na Ježíše jako na Mesiáše a dokázat, že skutečně přichází od samotného Boha Otce.

Jak popisují úvodní verše (J 5,17.20.36–38) vztah mezi Ježíšem a Bohem Otcem, zejména v kontextu znamení?

Ježíš používal znamení, aby zjevil svůj blízký vztah s Otcem, který byl založen na spolupráci. Ti dva byli jedno. Prostřednictvím všeho, co dělal, Ježíš ukazoval, že „Otec je ve mně a já v Otcí“ (J 10,38; viz také J 14,10.11).

Cílem Ježíšova příchodu bylo konat skutky toho, který ho poslal zjevit tyto skutky světu. To znamená, že přišel konat dílo, které ho poslal dělat Otec, a skutky, které konal, jasně svědčily, že je poslán od Otce.

Jak jsme však již viděli, i přes mocná znamení a svědectví mnoha lidí se mnozí rozhodli nevěřit.

Náboženští vůdci se Ježíše ptali: „Jak dlouho nás chceš držet v nejistotě? Jsi-li Mesiáš, řekni nám to otevřeně!“ Ježíš jim odpověděl: „Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které činím ve jménu Otce, ty o mně vydávají svědectví“ (J 10,24.25).

Kdyby Ježíš hned od začátku otevřeně prohlásil, že je Mesiáš, náboženští vůdci, připraveni najít cokoli pro jeho odsouzení, by se na něho okamžitě vrhli. Ježíš to věděl, a proto raději poukazyval na skutky, které vykonal. Pokud by Ježíš řekl, že je Kristus, jeho odpůrci by se to snažili vyvrátit. Ale jak mohli popřít znamení, skutky a zázraky, které Ježíš konal veřejně? Šlo o mocné svědectví o tom, kým Ježíš je a odkud přišel.

Aplikace

Jak se můžeme chránit před takovým zatvrzelým srdcem, jaké vidíme u zmíněných náboženských vůdců? Jakými způsoby můžeme bojovat (možná i nevědomě) proti Božímu dílu v našich vlastních životech?

BIBLE JAKO NEJVYŠŠÍ AUTORITA

³⁹Zhoubáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. ⁴⁰Ale vy nechcete přijít ke mně, abyste měli život. [...] ⁴⁶Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. ⁴⁷Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům? (J 5,39.40.46.47)

Osobní studium

Kromě konkrétních znamení a svědectví, které Jan používal k označení Ježíše jako Mesiáše, se Jan odvolával i na autoritu Starého zákona a na jeho proroctví, která předpovídala Kristovo dílo. Starý zákon je ústředním prvkem nejen Evangelia podle Jana, ale celého Nového zákona. Potvrzení toho, kým Ježíš byl, co dělal, co říkal a odkud přišel, je založeno na Písmu, v tomto případě na Starém zákoně.

Co se můžeme naučit z úvodních veršů (J 5,39.40.46.47) o Ježíšově postoji k autoritě Písma?

Ve všech evangeliích Ježíš opakovaně poukazuje na autoritu Písma jako na svého klíčového svědka. Ježíš se často odvolává na události ze Starého zákona, aby svým posluchačům poukázal na význam svých skutků a totožnost své osoby. Podívejme se například na případ, kdy Ježíš připomíná událost z Nu 21,5–9. „Jako

Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka“ (J 3,14). Ježíš odkazuje na starozákonní příběh, aby vysvětlil své jednání. Ale nejen to. Takovým způsobem vlastně Ježíš dává směrodatný výklad významu události, která se kdysi odehrála na poušti.

K Písmu tak přistupuje nejen Ježíš, ale i další používají Starý zákon, aby ukázali na Ježíše. Na začátku Evangelia podle Jana čteme například slova Filipa: „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i Proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta“ (J 1,45).

Co učí následující texty o autoritě Písma, jak ji chápali Ježíš a Jan? Co nám to říká o zásadní roli, kterou musí hrát celé Písmo v růstu naší víry?

J 13,18

J 17,12

J 19,24.28.36

Aplikace

Co všechno dnes nenápadně nebo i otevřeně podkopává naši víru v autoritu Bible? Podělte se o svou odpověď ve třídě sobotní školy.

STAROZÁKONNÍ PROROCTVÍ O JEŽÍŠI (1)

⁹Za cizího mě mají mí bratři, cizincem jsem pro syny své matky, ¹⁰neboť horlivost o tvůj dům mě strávila, tupení těch, kdo tě tupí, padlo na mne. (Ž 69,9,10)

¹⁵Udělal si z provazů bič a všechny z chrámu vyhnal, i s ovceci a dobytkem, směnárníkům rozházel mince, stoly zpřevracel ¹⁶a prodavačům holubů poručil: „Pryč s tím odtud! Neďtejte z domu mého Otce tržiště!“ ¹⁷Jeho učedníci si vzpomněli, že je psáno: „Horlivost pro tvůj dům mne stráví.“ (J 2,15–17)

Osobní studium

V diskuzi s náboženskými vůdci o své identitě Ježíš potvrdil autoritu Písma. Na první pohled by se mohlo zdát takové jednání zbytečné, protože náboženští vůdci věřili Písmu. Přesto i v rozhovoru s nimi Ježíš zdůrazňoval autoritu Písma. Chtěl jim totiž ukázat, kým je – bez ohledu na to, jak tvrdá byla jejich srdce a jak moc se proti jeho tvrzením snažili bojovat.

Mezitím Jan zaznamenává mnoho přímých citací a narážek na Starý zákon, které poukazují na Ježíše jako na splnění starozákonních zaslíbení o Mesiáši.

Jak jsou propojeny následující starozákonní a novozákonní pasáže? Jak Nový zákon používá tyto texty ke svědectví o Ježíši?

J 1,23; Iz 40,3

J 2,16.17; Ž 69,9.10

J 7,38; Jr 2,13

J 19,36; Nu 9,12

Nejen Jan, ale také Petr, Pavel, Matouš, Marek, Lukáš a všichni ostatní pisatelé Nového zákona opakovaně pod inspirací Ducha svatého ukazují, že život, smrt, vzkříšení a vyvýšení Ježíše na Boží trůn jsou naplněním známých starozákonních proroctví.

Ježíš neustále poukazyval učedníkům na Písmo, které předpovídalo jeho službu. A co na to učedníci? Jak dlouho jim trvalo, než konečně pochopili, že Bible opravdu poukazuje na Ježíšovu smrt a zmrtvýchvstání? Vlastně až poté, co Ježíš zemřel, byl vzkříšen a zjevil se jim, pochopili jeho předchozí slova. „Když byl pak vzkříšen z mrtvých, rozpomenuli se jeho učedníci, že to říkal, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš pověděl“ (J 2,22; viz také J 20,9).

Aplikace

Jak pevně jsi zakotven v tom, čemu věříš? Čím můžeš ovlivnit, jak silná je tvá víra?

STAROZÁKONNÍ PROROCTVÍ O JEŽÍŠI (2)

I ten, s nímž jsem žil v pokoji a jemuž jsem důvěřoval, ten, jenž můj chléb jedl, vypíná se nade mne a zvedá patu. (Ž 41,10)

Nemluvím o vás všech. Já vím, které jsem vyvolil. Ale má se naplnit slovo Písma: „Ten, který se mnou jí chléb, zvedl proti mně patu.“ (J 13,18)

Osobní studium

Ježíš řekl náboženským vůdcům: „Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně“ (J 5,39). Takové tvrzení o sobě samotném je opravdu pozoruhodné!

Odhady se různí, ale podle některých teologů Ježíš z Nazareta svým životem naplnil stovky starozákonních proroctví. Ať je přesný počet jakýkoli, je velmi nepravděpodobné, že by se na jednom člověku vyplnilo několik různých proroctví. Na Ježíši se vyplnila všechna! Toto zjištění je ohromující.

Není pochyb – Kristovo narození, jeho život a smrt předpověděl Starý zákon, což byl velmi silný důkaz jeho identity jako očeká-

vaného Mesiáše. Jan opakovaně poukazuje na různé starozákonné texty, aby zdůraznil, kdo byl ve skutečnosti Ježíš. A nejen to, Jan ukazuje, proč bychom v něho měli věřit a proč bychom měli přijmout spasení, které nabízí.

Co prozrazuje každá z následujících pasáží Evangelia podle Jana o Ježíši jako naplnění mesiášských proroctví?

J 12,13; Ž 118,26

J 12,14.15; Za 9,9

J 13,18; Ž 41,10

J 19,37; Za 12,10; 13,6

Aplikace

Jakou odpověď bys dal na otázku, proč věříš v Ježíše jako Mesiáše? Jak bys svou víru obhájil?

„VY JSTE ZDOLA, JÁ JSEM SHŮRY“

²³I řekl jim: „Vy jste zdola, já jsem shůry. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. ²⁴Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších. Jestliže neuvěříte, že já to jsem, zemřete ve svých hříších.“ ²⁵Řekli mu: „Kdo jsi ty?“ Ježíš jim odpověděl: „Co vám od začátku říkám. ²⁶Mám o vás mnoho co říci, a to slova soudu; ten, který mě poslal, je pravdivý, a já oznamuji světu to, co jsem slyšel od něho.“ ²⁷Nepoznali, že k nim mluví o Otci. ²⁸Ježíš jim řekl: „Teprve až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že já jsem to a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec.“ (J 8,23–28)

Osobní studium

Během našeho studia Evangelia podle Jana jsme ukazovali na Janovy důrazy, že Ježíš je skutečně zaslíbeným Mesiášem, velkou nadějí, po které Židé tak velmi toužili.

A přece mnozí náboženští a duchovní vůdci patřili mezi největší Ježíšovy nepřátele. Proč?

Přečti si text J 8,12–30. Co se odehrává mezi Ježíšem a náboženskými vůdci? Které texty nejlépe pomáhají vysvětlit, proč ho mnozí odmítali?

Ježíš říká, že neznají ani jeho, ani Otce (J 8,19). Měli znát oba, ale tito lidé žili v sebeklamu. Byli tak zaujatí svými vlastními tradicemi a filozofiemi, že Ježíše odmítli. A to dokonce navzdory tomu, že ho měli přímo před sebou, že viděli všechna jeho znamení a zázraky, že slyšeli jeho slova a že sami byli svědky mocných zjevení Otce.

Ježíš jim řekl: „Vy jste zdola“ (J 8,23). Přestože se pokládali za zbožné, nebyli duchovní (z Ducha). Tvářili se sice „jako

zbožní“ (2Tm 3,5), ale to podstatné jim chybělo. Ukazovali vnější zbožnost, ale v jejich nitru nebyla víra.

Nebylo to nic nového. U proroka Izajáše můžeme číst: „Protože se tento lid přibližuje ke mně ústy a ctí mě svými rty, ale svým srdcem se ode mne vzdaluje a jejich bázeň přede mnou se stala jen naučeným lidským příkazem...“ (Iz 29,13). Velmi podobná slova zaznívají i z Ježíšových úst o několik století později: „... marná je zbožnost, kterou mne ctí, učíce naukám, jež jsou jen příkazy lidskými“ (Mk 7,7). Jejich lidská učení a přikázání byla „z tohoto světa“ (J 8,23). V tomto kontextu Ježíš zdůraznil rozdíl mezi ním a nimi: „Já nejsem z tohoto světa“ (J 8,23). Skutečnost, že lhali sami sobě, byla špatná. Mnohem tragičtější však bylo, že na scestí svedli i jiné. Pozoruhodné je, že výsledkem této ostré výměny názorů mezi Ježíšem a náboženskými vůdci bylo, že „mnozí v něho uvěřili“ (J 8,30).

A tak i přes bloudící a sobecké vůdce mnozí Židé dokázali pochopit, kdo je Ježíš.

Aplikace

Co se můžeme naučit z Ježíšovy výměny názorů s náboženskými vůdci? Co můžeme udělat pro to, abychom byli „shůry“, a ne „zdola“. Jak můžeme poznat rozdíl mezi těmito dvěma stavby?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 73. kapitolu „Nebojte se!“ (DA 662–680; TV 424–436) z knihy *Touha věků*.

„Člověk může projít okolo pokladu a vůbec si toho nemusí být vědom. Nebo může usednout ke kmeni stromu, aby si odpočinul, a přitom vůbec nepostřehne, že mezi kořeny je ukryto bohatství. A právě tak tomu bylo se Židy. Bůh jim svěřil zlatý poklad pravdy. Sám Kristus ustanovil židovskou bohoslužbu, která nesla pečeť nebes. Velké pravdy o vykoupení zahalil do obrazů a symbolů. Když však Kristus přišel, Židé nepoznali, že se na něm naplnily všechny tyto předobrazy. Měli sice ve svých rukou knihy Starého zákona, ale tradice, kterou si předávali z pokolení na pokolení, a lidský výklad Bible jim zakrývaly pravdu, kterou Ježíš Kristus ztělesňoval. Unikal jim duchovní význam Písma. Bůh jim otevřel pokladnici poznání, ale oni to nepochopili.

Bůh svou pravdu před lidmi neskrývá. Lidé si ji zatemňují sami, svým jednáním. Ježíš Kristus podal židovskému národu dostatek důkazů, že je Mesiáš, jeho učení však vyžadovalo rozhodnou změnu jejich života. Poznali, že přijetím Krista by se museli zřici svých oblíbených tradic a zvyklostí, sobeckých a bezbožných zvyků. Aby mohli přijmout neměnnou, věčnou pravdu, museli by přinést oběť. Proto nechtěli uznat ani nejpádnější důkaz, který jim Bůh mohl dát, aby uvěřili v Krista. Prohlašovali, že věří starozákonním spisům, ale odmítali uznat jejich svědectví o životě a povaze Ježíše Krista. Nechtěli se nechat přesvědčit. Obávali se, že by museli prožít obrácení a vzdát se svých předsudků. Měli mezi sebou poklad evangelia – Ježíše Krista – Cestu, Pravdu a Život, odmítli však největší dar, jaký jim mohla nebesa poskytnout.“ (COL 104.105; PM 50)

Otázky k rozhovoru

1. *Jakým způsobem může poznání proctví naplněných v Ježíšově životě budovat naši víru?*
2. *Pokuste se najít alespoň tři hlavní překážky, které bránily náboženským vůdcům přijmout Ježíše vírou. Jak se stejné principy projevují v životech lidí i dnes?*
3. *Udělejte si osobní inventuru toho, na čem je založeno vaše přesvědčení o duchovních věcech. Jaké kroky podle vás mohou posílit vaši víru?*
4. *Co se můžeme naučit z odpovědi, kterou jste dali na otázku v závěru části na pondělí o autoritě Písma? Proč musíme odmítnout cokoli, co zpochybňuje konečnou a nejvyšší autoritu Písma?*